

A wooden picnic table in a forest, split vertically. The left side shows the table in bright daylight, and the right side shows it in a dimly lit forest at night. The table is made of light-colored wood and has two benches attached. The ground is covered in pine needles and fallen leaves, with tree roots visible in the foreground.

**Overdag
gezellige
picknickplek
voor het
hele gezin.**

**'s Avonds
bekende
afwerkplek
voor jongens
en meisjes.**

**LAAT SLACHTOFFERS
VAN SEKSUELE UITBUITING
NIET IN DE KOU STAAN**

Mensenhandel

Seksuele uitbuiting is in Nederland de meest voorkomende vorm van mensenhandel. Per jaar zijn er bijna 3.000 slachtoffers, voornamelijk jonge meisjes. Veel slachtoffers blijven uit beeld van de hulpverleningsinstanties; ze zitten gevangen in de greep van een mensenhandelaar (loverboy) of van een netwerk waarin seksuele uitbuiting plaatsvindt, met alle gevolgen van dien voor hun psychische en acute fysieke veiligheid.

Onzichtbaar

Er zijn innovatieve benaderingen nodig om de meest onzichtbare groep slachtoffers van mensenhandel in beeld te krijgen. De anonieme chatfunctie van Centrum Kinder mishandeling Mensenhandel (CKM) is zo'n innovatie. Het lukt daarmee om 12% van de mogelijke doelgroep in beeld te krijgen. Waar 97% van de slachtoffers onzichtbaar blijft voor officiële instanties. Wat we ons ook goed moeten realiseren, is dat er een grote samenhang is tussen seksuele uitbuiting en criminele netwerken.

Trauma

Komen slachtoffers wél in de hulpverlening terecht, dan blijken de gevolgen van het geweld, de repressie en de seksuele uitbuiting vaak groot. De traumatische ervaringen die deze kinderen en jongvolwassenen en opdoen, leiden op zowel korte als lange termijn vaak tot een waaier aan ernstige en complexe problemen. Ze zullen moeten leren leven met hun hele pijnlijke ervaringen, angsten en verstoorde vertrouwen.

Dit vraagt om specifieke, gespecialiseerde hulp. Nu staat de inhoudelijke noodzaak van een landelijk specialisme voor ernstig beschadigde en getraumatiseerde kinderen en jongeren – gelukkig – niet ter discussie. Tegelijkertijd concluderen wij (Fier, Koraal en Sterk Huis) dat de financiële continuïteit van onze specialistische, hoogcomplexere zorg – een schaars landelijk specialisme – onder druk staat. Gemeentes, regio's en verzekeraars hanteren elk hun eigen voorwaarden, protocollen en tarieven; een wildgroei aan contracten, regeldruk en verkokerde budgetten (Jeugdzorg, Wmo, GGZ, Wlz, (S)VO, MBO) zorgt voor een enorme administratieve druk.

Paarse krokodil

Doordat er voor specialistische, integrale zorgprogramma's als de onze – waarin zorg, onderwijs en (arbeids)participatie geïntegreerd zijn – geen integrale bekostiging bestaat, werken we noodgedwongen met een enorme versnippering aan financieringsstromen; elk met hun eigen regels en eisen. Als zorgverleners zijn we dan ook noodgedwongen veel capaciteit kwijt aan de spreekwoordelijke paarse krokodil terwijl we die capaciteit liever inzetten voor waar we in het leven zijn geroepen: zorg verlenen. Dit staat een integrale aanpak in de weg – en maakt deze soms zelfs onmogelijk.

Onverteerbaar

Daardoor dreigt het bieden van hoogcomplexere, sectoroverstijgende en integrale behandeling in onze gedecentraliseerde en geregionaliseerde stelsels, steeds meer een mission impossible te worden. Voor ons als hulpverleners is dat onverteerbaar: juist bij uitbuiting en mensenhandel is er vaak sprake van een acute dreiging en is het enorm belangrijk dat er snel gehandeld wordt. Het wachten op een indicatie of een verwijzing voor specialistische hulp duurt te lang, met het risico dat deze kinderen en jongvolwassenen tussen onze vingers doorglippen. En dat is doodzonde, want een investering nú voorkomt niet alleen grotere emotionele, maar ook maatschappelijke schade op lange termijn.

Onze conclusie: de landelijke en specialistische bovenregionale functies passen niet in een gedecentraliseerd stelsel (Jeugdwet en Wmo) aan de ene kant, en een op concurrentie gebaseerd, regionaal stelsel (ZVW) aan de andere.

Oproep

We doen daarom een dringend beroep op de politiek om te investeren in de beste kansen voor kwetsbare slachtoffers van seksuele uitbuiting.

1. Maak werk van ontschotting. Juist integrale programma's als de onze bieden perspectief en zijn een belangrijke voorwaarde om na het behandeltraject een zelfstandig leven te kunnen opbouwen.
2. Zorg voor integrale financiering; hef de voorwaarden en eisen die een integraal behandelprogramma in de weg staan op.
3. Bied ons de ruimte voor pilots, waarin we kunnen laten zien wat de duurzame waarde is van het inzetten van specifieke specialistische kennis.

Laten we samen werken aan perspectief voor seksueel uitgebuite kinderen en jongeren. En aan een wereld waarin zij weer centraal staan, in plaats van regels, kokers en financieringsbronnen.

Ingrid Widdershoven (bestuurder Koraal), Linda Terpstra (bestuurder Fier) en Lian Smits (bestuurder Sterk Huis)

Oktober 2020